

SZAKMAI PROGRAM

Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat

Szombathely, Széll K. u. 4.

Tel.: 505-281

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Az intézmény bemutatása	2
2.	A szolgáltatások célja, feladata, alapelvei	3
2.1.	A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek bemutatása	3
2.2.	Más intézményekkel történő együttműködés módja	20
2.3.	Az intézményen belüli együttműködés módja	21
3.	Az ellátandó célcsoport megnevezése, jellemzői	21
4.	Az ellátandó terület jellemzői	24
5.	A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége	24
6.	Az ellátás igénybevétele módja	32
7.	A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja	37
8.	Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	38
9.	A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formája	40

1./ Az intézmény bemutatása

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat Szombathely Város közigazgatási területén biztosítja az étkeztetést, az idősek nappali ellátását, valamint a helyettes szülői szolgáltatást, továbbá SZMJV Önkormányzatával feladat-ellátási szerződést kötött közös önkormányzati hivatal közigazgatási területére, valamint SZMJV Önkormányzatával feladat-ellátási szerződést kötött települések közigazgatási területére is kiterjedően a család- és gyermekjóléti szolgáltatást, házi segítségnyújtást és jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosít.

A Szombathelyi járás területén család- és gyermekjóléti központot működtet.

Vas vármegye területén fogyatékoságügyi tanácsadást biztosít.

Magyarország közigazgatási területére kiterjedően családok átmeneti otthona szolgáltatást biztosít.

Az intézmény neve: Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat

Székhelye: 9700 Szombathely, Széll K. u. 4.

A szolgáltatások egy intézményi központtal 10 telephelyen kerülnek megszervezésre az alábbiak szerint:

- Intézményi Központ
9700 Szombathely, Széll Kálmán u. 4.
- I. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Szöllősi sétány 36.
- II. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Domonkos u. 5.
- III. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Karmelita u. 2/C
- IV. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Gagarin u. 24.
- V. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Kodály Zoltán u. 4.
- VI. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Jászai Mari u. 4.
- VII. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Váci Mihály u. 1-3.
- VIII. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Paragvári u. 86.
- IX. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Pozsony u. 47.

- X. sz. Szakmai Egység
9700 Szombathely, Barátság u. 22.

Az intézmény filozófiája

Az intézmény komplex segítséget nyújt a szolgáltatásait igénybe vevők önálló életvitelének és készségeinek erősítéséhez, segítő közösségek bevonásához, valamint ellátja a kliensek jogainak fokozott védelmét. A munka során kulcsfontosságú a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával a társadalmi kirekesztődés elleni küzdelem, valamint a családok társadalmi helyzetének javítása.

Az éves munkatervben vállalt feladatoknak keretet ad az intézmény Alapító Okirata, valamint a vonatkozó jogszabályok.

A munkának irányt ad a szociális munka Etikai Kódexe. Az intézmény nemre, korra, társadalmi és etnikai hovatartozásra, vallási és világnézeti meggyőződésre, nemi irányultságra, fogyatékosra és egészségi állapotra való tekintet nélkül, valamint bármely egyéb hátrányos megkülönböztetés kizárásával látja el feladatait. A szakmai tevékenység során a titoktartás és az információk felelős kezelése biztosított.

Az intézmény a feladatellátás során tudatosan vállalja:

- a szociális munka hármasszögének – ismereteknek, készségeknek és értékrendnek – a folyamatos fejlesztését,
- a szociális munka Etikai Kódexében rögzített normák betartását,
- az önismeret és a személyiség folyamatos fejlesztését,
- a szakmai tudás folyamatos gyarapítását,
- a forrásrendszerekkel való kapcsolat kiépítését és formálását,
- a kliensek problémamegoldó kapacitásának fejlesztését,
- a hátrányos helyzetűek és kisebbségben élők társadalmi képviseletét,
- a társadalmi normák, értékek közvetítését a kliensek felé,
- a szociálpolitika formálását,
- a társadalmi szolidaritás erősítését.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatások:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- idősek nappali ellátása,
- család- és gyermekjóléti szolgáltatás
- család- és gyermekjóléti központ,
- családok átmeneti otthona,
- helyettes szülői ellátás,
- közösségi szociális munka,
- speciális, egyéb szolgáltatások.

2./ A szolgáltatások célja, feladata, alapelvei

2.1. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek bemutatása

Az étkeztetés szolgáltatásának működési területe:

Szombathely

A házi segítségnyújtás szolgáltatását igénylő települések:

Szombathely, Bucsú, Csempeszkopács, Dozmat, Felsőcsatár, Horvátlövő, Ják, Narda, Nárai, Nemesbőd, Perenye, Pornóapáti, Rábatöttös, Rum, Sé, Szentpéterfa, Torony, Vaskeresztes, Vasszécseny, Vát, Zsennye

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtást igénylő települések:

Szombathely, Bucsú, Dozmat, Felsőcsatár, Horvátlövő, Narda, Nárai, Nemesbőd, Perenye, Pornóapáti, Sé, Szentpéterfa, Torony, Vaskeresztes, Vát

Az idősek nappali ellátásának működési területe:

Szombathely

Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénylő települések:

Szombathely, Balogunyom, Bucsú, Csempeszkopács, Dozmat, Felsőcsatár, Gyanógeregye, Horvátlövő, Ják, Kisunyom, Narda, Nárai, Nemeskolta, Perenye, Pornóapáti, Rábatöttös, Rum, Sé, Sorkifalud, Szentpéterfa, Tanakajd, Torony, Vaskeresztes, Vasszécseny, Zsennye

Család- és gyermekjóléti központ működési területe:

Szombathelyi járás, a fogyatékosügy tanácsadás vonatkozásában Vas vármegye

Családok Átmeneti Otthona működési területe:

Magyarország

Helyettes szülői ellátás működési területe:

Szombathely

Étkeztetés

Az intézmény Szombathely Város közigazgatási területén étkeztetés keretében gondoskodik azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről, akik azt önmaguk vagy eltartottjaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, hajléktalanságuk miatt. A Központ megszervezi az étel házhozszállítását.

Étkeztetést biztosító szakmai egységek:

I. sz. Szakmai Egység Szombathely, Szőlősi stny. 36.

II. sz. Szakmai Egység Szombathely, Domonkos u. 5.

III. sz. Szakmai Egység Szombathely, Karmelita u. 2/C.

IV. sz. Szakmai Egység Szombathely, Gagarin u. 24.

Az étkeztetés biztosításakor a normál mellett kétféle diétás étrenddel tudjuk a felmerülő igényeket kielégíteni az év minden napján.

Házi segítségnyújtás

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat négy szakmai egysége az intézmény illetékességi területén saját lakókörnyezetében biztosítja a házi

segítségnyújtás szolgáltatást azon gondozásra szoruló időskorú, illetve egészségi állapotuk miatt rászoruló kérelmezők számára, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak; azokról a pszichiátriai, szenvedélybetegekről, fogyatékosággal élőkről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek.

A Nyugdíjas Bérlok Házában élő idős emberek számára folyamatos üzemmódban biztosítja a házi segítségnyújtás szolgáltatását.

Cél: az ellátást igénybe vevők tanult és szerzett mentális és fizikai képességeinek minél hosszabb ideig tartó megőrzése, aktivitásuk szinten tartása, a mentális állapotuk karbantartása és segítségnyújtás ahhoz, hogy az igénybe vevő az önálló életvitelét lakásán, lakókörnyezetében, szükségleteinek megfelelően fenntarthassa.

Házi segítségnyújtást biztosító szakmai egységek, meglévő kapacitások:

Telephely megnevezése	Ellátható személyek száma (működési engedély szerint)	Szakmai létszám
I.sz. Szakmai Egység Szombathely, Szőlősi stny. 36.	90 fő	14 fő + 2 fő (kistérség)
II.sz. Szakmai Egység Szombathely, Domonkos u. 5.	99 fő	14 fő
III.sz. Szakmai Egység Szombathely, Karmelita u. 2/C.	45 fő	7 fő
IV.sz. Szakmai Egység Szombathely, Gagarin u. 24.	27 fő	4 fő

A házi segítségnyújtás

- a) a személyi gondozás keretében gondozás és háztartási segítségnyújtás
  - b) a szociális segítség keretében háztartási segítségnyújtás
- szolgáltatási elemet biztosít.

A házi segítségnyújtás keretébe tartozó gondozási tevékenységek:

Szociális segítség keretében biztosítani kell

- a) a lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködést,
- b) a háztartási tevékenységben való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában történő segítségnyújtást,
- d) szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítését.

Személyi gondozás keretében biztosítani kell

- a) az ellátást igénybe vevővel a segítő kapcsolat kialakítását és fenntartását,
- b) a gondozási és ápolási feladatok elvégzését,
- c) a szociális segítség keretében végzett feladatokat.

Szociális segítség keretében:

A lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés körében:

- takarítás a lakás életvitelszerűen használt helyiségeiben (hálósobában, fürdőszobában, konyhában és illemhelyiségben)
- mosás
- vasalás

A háztartási tevékenységben való közreműködés körében:

- bevásárlás (személyes szükséglet mértékében), gyógyszer kiváltása
- segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében
- mosogatás
- ruhajavítás
- közkútról, fűtő kútról vízhozás
- tüzelő behordása kályhához, egyedi fűtés beindítása (kivéve, ha ez a tevékenység egyéb szakmai kompetenciát igényel)
- télen hó eltakarítás és síkosság-mentesítés a lakás bejárata előtt
- kísérés

Segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában

Szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése

Személyi gondozás keretében:

Az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása körében:

- információnyújtás, tanácsadás és mentális támogatás
- családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése
- az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés
- ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében

Gondozási és ápolási feladatok körében:

- mosdatás
- fürdetés
- öltöztetés
- ágyazás, ágyneműcsere
- inkontinens beteg ellátása, testfelület tisztítása, kezelése
- haj, arcszőrzet ápolás
- száj, fog és protézis ápolás
- körömápolás, bőrápolás
- folyadékpótlás, étkeztetés (segédeszköz nélkül)
- mozgatás ágyban
- decubitus megelőzés
- felületi sebkezelés
- sztómazsák cseréje
- gyógyszer adagolása, gyógyszerelés monitorozása
- vérnyomás és vércukor mérése
- hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül és kívül
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök beszerzésében való közreműködés,
- kényelmi és gyógyászati segédeszközök használatának betanítása, karbantartásában való segítségnyújtás

- a háziorvos írásos rendelésén alapuló terápia követése (a tevékenység elvégzéséhez való kompetencia határáig)

A felsorolt házi segítségnyújtás keretébe tartozó tevékenységek fő célja nem a hozzátartozók teljes körű tehermentesítése vagy kizárása a gondozási feladatokból, hanem a szükséges mértékű segítség nyújtása az ellátás zavartalan biztosítása érdekében.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az intézmény a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében gondoskodik azokról az időskorú, illetve egészségi állapotuk miatt rászoruló személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak, azokról a pszichiátriai, szenvedélybetegekről, fogyatékosággal élőkről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek.

Cél: az ellátást igénybe vevőknek (akik a segélyhívó készülék használatára képesek) saját otthonukban az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása.

Ellátási területe Szombathely város közigazgatási területe, illetve a SZMJV Önkormányzatával feladat-ellátási szerződést kötött települések közigazgatási területe.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosító szakmai egység, meglévő kapacitás:

Telephely megnevezése	Kihelyezhető jelzőkészülékek száma (működési engedély szerint)	Szakmai létszám
III. sz. Szakmai Egység Szombathely, Karmelita u. 2/C	160 db	6 fő

A szolgáltatás diszpécserközpontja Szombathely, Hunyadi J. út 9. szám alatt található.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás felügyelet szolgáltatási elemet biztosít.

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermejjóléti Szolgálat a METROPOLIS Alarm & Monitoring Kft-vel kötött megbízási szerződés alapján működteti a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást.

Az intézmény 160 db jelzőkészülékkel rendelkezik, 40 db Vivago DOMI típusú, 120 db pedig e-Patronus Intelligent típusú készülék.

Vivago DOMI segélyhívó készülék műszaki rendszerének leírása:

A Vivago DOMI otthoni használatra kialakított jelzőkészülék, a rendszert a Vivago DOMI bázisállomás és a Vivago CARE segélyhívó karóra alkotja.

A Vivago segélyhívó és egészségőr készülék folyamatosan ügyel viselőjének állapotára és ájulás, mozdulatlanúság vagy az állapot romlása esetén automatikus jelzéseket küld, segélyhívó nyomógombjával azonnali segélykérés küldhető.

A Vivago Care óra az idős ember állapot jellemzőit folyamatosan rögzíti és az adatokat a Domi bázisállomáshoz rádiókapcsolaton keresztül továbbítja.

A Domi bázisállomás az állapot-adatokat, a segélykérések és jelzések információit mobil internet kapcsolaton keresztül juttatja el a Vivago Vista automata diszpécserközponthoz.

A Vista diszpécserközpont a fogadott adatokat folyamatosan elemzi, állapot megváltozása esetén automatikus jelzést küld, valamint a készüléktől érkező egyéb jelzéseket, segélykéréseket továbbítja.

Szakmai tevékenység leírása:

A segélyhívások a Vista diszpécserközpontba érkeznek, ahonnan hangüzenetben és/vagy a Vivago MOBILE mobiltelefon alkalmazási felületén jutnak el a készenlétben lévő gondozóhoz. A gondozó hívja a kivonuló szolgálatot és a riasztás helyszínére sietnek.

A kiérkezés a riasztástól számított 30 percen belül megtörténik.

A segítséget kérő otthonába érve tisztázza a segélyhívás okát, felméri az ellátott egészségi, mentális állapotát, az adott körülményeket és megteszi a szükséges intézkedéseket (higiénés szükségletek kielégítése, betegség, rosszul lét esetén ápolási feladatok ellátása, pszichés gondozás, ügyeletes orvos hívása, krízishelyzet esetén mentő hívása).

Az ügyeletes gondozó szükség szerint telefonon értesíti a hozzátartozókat a jelzés tényéről, a segítségnyújtás formájáról, a szükséges intézkedések megtételéről.

Ez követően visszamegy a központba, ahol segélyhívási jegyzőkönyvben dokumentálja a történeteket.

A segélyhívást rögzítő számítógépes program a következőket tartalmazza:

1. Az ellátottak személyes adatait (lakcím, értesítendő személy adatai).
2. Az ellátottak egészségi állapotára vonatkozó adatokat (házi orvos neve, betegségekre, gyógyszerérzékenységekre vonatkozó adatok stb.).
3. Az ellátottak szociális helyzetére vonatkozó adatokat (kapcsolatai, háztartásban élők száma stb.) **ezeket a törzs** a többi a segélyhívást rögzítő számítógépes program.
4. A segélyhívás időpontját.
5. Az ügyeletes gondozó helyszínre történő érkezésének pontos időpontját.

A segélyhívások összesítése a „Havi jelentés a segélyhívásokról” formanyomtatványon történik, mely havonta az Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság részére elektronikus és papír alapon is megküldésre kerül.

e-Patronus Intelligent jelzőkészülék:

Az Intelligent alapcsomag tartalma:

- 1 db bázis készülék
- 1 db hálózati adapter
- 1 db beépített akkumulátor
- 1 db segélyhívó karperec

Az eszköz megfelel a jogszabályi előírásoknak, használata egyszerű a segélyhívás a karperecen található, nagyméretű piros színű gomb megnyomásával indítható. A riasztás helyi leállítása nem lehetséges nyugtázni csak a diszpécser tudja.

A felügyeleti rendszerre előkészített készüléket adapter segítségével hálózati feszültségre kell csatlakoztatni, mivel az akkumulátor csak 6-8 órás üzemeltetést biztosít. A hálózati tápellátás hiányát, illetve az akkumulátor merülését a báziskészülék érzékeli, arról figyelmeztetést küld a felügyeleti szoftvernek. A báziskészüléken található

SOS gomb megnyomásával tudja a gondozó a jelenlétét igazolni. Az SOS gomb körül több színű LED fények jelentése: fehér-kikapcsolt állapot, kék-bekapcsolt állapot, piros-riasztási állapot.

Szakmai tevékenység leírása:

A segélyhívások a diszpécserközpontba érkeznek, a hívásokat az ügyeletes fogadja, 0.00 – 24.00 óráig terjedő időtartamban.

A diszpécserközpontban lévő ügyeletes, a jelzés beérkezésekor fogadja a hívást, a telefonnal rendelkező ellátottakat ellenőrzésképpen visszahívja.

Amennyiben a visszahívás téves riasztást regisztrál, további intézkedés nem szükséges.

Ha a visszahíváskor az ellátott telefonon nem reagál, vagy az általa elmondott probléma tisztázást kíván, a diszpécserközpontban lévő ügyeletes telefonon hívja a készenlétben lévő gondozót és a kivonuló szolgálat munkatársát.

A gondozó a **III. sz. Szakmai Egységben** magához veszi a segítséget kérő lakáskulcsát, a készenléti táskát és a kivonuló szolgálat segítségével a riasztás helyszínére siet.

A kiérkezést követően a segítségnyújtás folyamata és adminisztrációja az előző készüléknél leírtak alapján történik.

Idősek nappali ellátása

Az idősek nappali ellátása (Idősek Klubja) a szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak napközbeni gondozására szolgál, illetve felvehető az a 18. életévét betöltött személy is, aki egészségi állapotára figyelemmel szociális és mentális támogatásra szorul.

Cél: az igénybe vevő mentális és fizikai képességének megőrzése, aktivitásának szinten tartása, mentális állapotának karbantartása. A saját otthonukban élők számára lehetőség biztosítása napközbeni tartózkodásra, étkezésre, társas kapcsolatokra, hasznos és tartalmas időtöltésre, alapvető higiénés szükségletek kielégítésére.

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat, a város különböző pontjain öt Idősek Klubját működtet, mellyel szinte teljesen lefedi a város észak, kelet és nyugat irányú területeit.

Ellátási területe: Szombathely város közigazgatási területe.

Idősek nappali ellátását biztosító szakmai egységek, meglévő kapacitások

Telephely megnevezése	Ellátható személyek száma (működési engedély szerint)	Szakmai létszám
III. sz. Szakmai Egység Szombathely, Karmelita u. 2/C.	50 fő (ebből 7 fő demens férőhely)	5 fő
IV. sz. Szakmai Egység Szombathely, Gagarin u. 24.	70 fő	5 fő
VII. sz. Szakmai Egység Szombathely, Váci M. u. 1-3.	60 fő	5 fő
IX. sz. Szakmai Egység Szombathely, Pozsony u. 47.	40 fő	4 fő
X. sz. Szakmai Egység Szombathely, Barátság u. 22.	50 fő (ebből 7 fő demens férőhely)	5 fő

A nappali ellátás:

- tanácsadás (jogi, pszichológiai),
- háztartási vagy háztartáspótló segítségnyújtás (tisztálkodási, mosási lehetőség biztosítása),
- esetkezelés (családi kapcsolatok erősítése, természetes és mesterséges erőforrások feltérképezése, pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz való hozzájutás segítése),
- felügyelet (biztonságos, az életkornak és egészségi állapotnak megfelelő tárgyi környezet biztosítása, gondozói felügyelet),
- gondozás (az önálló életvitel fenntartásához szükséges segítség biztosítása)

szolgáltatási elemeket szükség szerint biztosít.

Az intézmény által működtetett öt **Idősek Klubjában** a férőhelyek száma 270, ebből 14 fő demens személy ellátására van lehetőség. A klubtagok közel 70%-a nő, melynek magyarázata, hogy hazánkban a nők születéskor várható élettartama csaknem 10 évvel magasabb a férfiakénál. A szolgáltatást igénybe vevők 45%-át érinti a multimorbiditás. Számukra a prevenciós szolgáltatások biztosítottak.

Az Idősek Klubja az ellátást igénybe vevők részére megszervezi a szociális, egészségi, mentális állapotuknak megfelelő napi életritmust biztosító szolgáltatásokat, melyek a következők:

- igény szerint étkeztetés biztosítása,
- mentális gondozás, egyéb szolgáltatások biztosítása (mosás, tisztálkodás),
- szabadidős programok szervezése,
- szükség szerint az egészségügyi alapellátás megszervezése, a szakellátásokhoz való hozzájutás segítése,
- szükség szerint a szociális ellátásokhoz való hozzájutás segítése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése,
- munkavégzés lehetőségének szervezése,
- életvitelre vonatkozó tanácsadás, életvezetés segítése,
- önszerveződő csoportok támogatása, működésének, szervezésének segítése,
- pszichológiai, jogi tanácsadás.

A demens személyek nappali ellátásának szabályai:

A demens személyek nappali ellátása a Pszichiátriai/Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum, a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, a rehabilitációs szakértői szerv, vagy pszichiáter, neurológus, geriáter szakorvos demencia kórképet megállapító szakvéleményével rendelkező személyeket látja el.

A demens ellátás értékeken alapuló személyközpontú gondoskodás.

Személyközpontú szociális munka érvényesülése a demens nappali ellátás során:

- Kommunikáció a szolgáltatást igénybe vevőkkel
  - partnerség
  - odaforduló figyelem
  - korrekt információ
- Empátia és a szolgáltatást igénybe vevő szempontjainak figyelembevétele
  - megértés
  - empátiás készségek fejlesztése

- Gondozás légköre
  - pozitív gondozási légkör megteremtése
  - elfogadó gondozási attitűd
- Respektus
  - a szolgáltatást igénybe vevőt autonóm felnőttnek kell tekinteni
  - el kell kerülni a paternalisztikus gondozási attitűdöt és a lekezelő megnyilvánulásokat
- Képessé tevés (empowerment)
  - megerősíteni a szolgáltatást igénybe vevő autonómiáját
  - ösztönözni az önálló erőfeszítést
- Közösségi részvétel ösztönzése
  - változatos közösségi programok kialakítása és azokba a szolgáltatást igénybe vevők bevonása
  - „nyitott klub” koncepciójának érvényesülése
- Problémás viselkedés kezelése
  - megfelelő gondozási stratégiák kialakítása
  - szükség esetén pszichiáter orvos bevonása
- Hozzáértők bevonása
  - a klub életébe aktívan bevonódjanak
  - érdemi kapcsolattartás kialakítása
  - felvilágosítás, tudatosítás, segítség
- Csoport munka
  - minden dolgozó fontos a demens ellátásban.

Gondozási tervek fontos része a demens ellátásban:

- élettörténeti elemek
- személyiség tényezők feltárása
- életviteli stílus
- egyéni érdeklődés
- megtartott képességek
- változások folyamatos nyomon követése
- naponta egyéni és csoportos foglalkozások, heti tervek alapján kell megszervezni és lebonyolítani
- folyamatos gondozói felügyelet a nyitvatartási idő alatt

Az ellátottak állapot-felmérési módszerének bemutatása:

Az ellátottak állapotfelmérése Mini-mentál teszt segítségével történik.

A Mini-mentál teszt egy a 70-es évekből származó gyors kognitív teszt, amit főként a demenciák azonosítására és súlyossági fokuknak megítélésére használnak az orvosi, klinikai pszichológusi és neuropszichológusi gyakorlatban.

A teszt részfeladatai az orientációt, a figyelmet, a központi végrehajtót, a gyorsasszociációk kiépítésének képességét, a megnevezési valamint az analízis-szintetizáló képességet vizsgálják. A teszt előnye, hogy a teszt felvétele nem tart tovább 10 percnél, pontozása egyszerű, átlátható, a tévedési lehetőség alacsony.

Az ellátottak meglévő képességeinek megőrzésére és fejlesztésére irányuló program bemutatása:

Alapvető cél, hogy a foglalkozások elősegítsék az ellátottak meglévő képességeinek stabilizálását, a lehetséges mértékig fejlesztését, esetleg a már elmaradt képességek újbóli felszínre hozását.

Ennek érdekében a fejlesztési programok az alábbi elemeket tartalmazzák:

- **Mozgásterápia (mozgásterapeuta irányításával)**

Olyan speciális mozgásmódszerek alkalmazása, melyek a szokásos gyógytorna keretében nem ismertek.

Lényege és célja az egyes kifejező mozgások, mozdulati egységek, testhelyzetek és mozgás-együttesek megtanítása, újratanulása.

- **Zeneterápia**

Olyan pszichoterápiás eljárás, amely a zenét eszközként használja komplex személyiségfejlesztés vagy gyógyító tevékenység keretében. A zene eszköz az élménykeltésben és az élményfeldolgozásban, mint nonverbális terápia hatékony módszer. A hangulati és érzelmi életen keresztül jut el hozzájuk, oldja a pszichés merevséget vagy lágyítja azt. Aktív zeneterápián az éneklést, hangszeres zenélést, passzív zeneterápián a zenehallgatást értjük.

- **Biblioterápia**

Az olvasmányok kiválasztásánál a demens személyek érdeklődési körének, mentális állapotának megfelelően kell dönten. Tartalmuk különböző lehet, pl.: mesék, rövid anekdoták, stb.

A mindennapok során folyamatosan kell törekedni a memória erősítésére, régi ismeretek, ismerősök felidézésére.

A demens személyek biztonságának fontos része a tájékozódás segítése is.

A biztonságos tárgyi környezet bemutatása:

Az ellátásra szolgáló helyiség tárgyi feltételei elősegítik a demens ember könnyű és biztonságos közlekedését, tájékozódását, hozzájárulva ezzel is biztonságérzete növeléséhez.

Alapvető szempont a stabil környezet megteremtése, a berendezési tárgyak állandósága, irányjelzők alkalmazása, strukturálisan egyszerű, jól átlátható, biztonságos berendezés – székek, fotelok, asztalok lekerekített formájúak, stabil lábazatúak.

A tárgyak, amelyek között napközben tartózkodnak a demens személyek, úgy kerülnek elrendezésre, hogy azok ne jelentsenek balesetveszélyt. Csúszást, elesést okozó tárgyak nincsenek a klubban, pl. szőnyeg, vezeték, küszöb, stb.

Törekedni kell arra, hogy a tárgyak a megszokott helyen legyenek, a klubban ne legyen zsúfoltság. A klub helyiségei megfelelő nagyságúak, világosak, barátságosak.

A területileg illetékes szakorvosi ellátással való együttműködés módja:

A demens ellátásban részesülők ellátási színvonalának biztosítása érdekében a klub vezetője rendszeres kapcsolatot tart a városi pszichiátriai szakellátással, illetve az illetékes demencia centrum szakembereivel. Évente megszervezi az ellátottak állapotfelmérését.

Család- és gyermekjóléti szolgálat

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás segítséget nyújt az illetékességi területén élők számára a szociális és mentálhigiénés problémák, illetve a krízishelyzet megoldásában az ilyen élethelyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából. Alapvető célja a gyermekek családjukban történő nevelkedésének elősegítése.

A család- és gyermekjóléti szolgálat szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Ellátja az 1997. évi XXXI tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 39. § (2)–(4) bekezdése, 40. §-a, valamint az 1993. évi III. tv a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 64. §-a szerinti feladatokat.

Család- és gyermekjóléti szolgáltatást biztosító Szakmai Egységek:

Telephely megnevezése	Szakmai létszám
I.sz. Szakmai Egység Szombathely, Szőlősi stny. 36.	15 fő
II. sz. Szakmai Egység Szombathely, Domonkos u. 5.	16 fő
V.sz. Szakmai Egység Szombathely, Kodály Z. u. 4.	7 fő

A család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai a fentieken túl ellátják az alábbi feladatokat:

Adósságkezelési szolgáltatás

Az adósságkezelési szolgáltatás célja a lakossági közüzemi díjhátralékok csökkentése, az adósságproblémával küzdő háztartások problémáinak komplex, a szociális munka eszköztárával történő kezelése.

Lakbérhátralékkal rendelkező ügyfelekkel történő segítő munka:

A 36/2010. (XII.01.) sz. önkormányzati rendelet 23. §-ának megfelelően történik a szakmai munkavégzés a három vagy annál több havi lakbérhátralékkal rendelkezőkkel a házkezelőség jelzése alapján. A feladat lényege részben a prevenció, részben a korrekció biztosítása, a hátralék csökkentése, illetve megszüntetése érdekében.

Az adósság, a lakbér díjhátralék felhalmozás veszélyezteti az önkormányzati tulajdonban álló bérleményekben élők lakhatási biztonságát. A problémák megoldása érdekében szoros együttműködésre van szükség a lakbérhátralékot felhalmozó ügyfelek, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítői között. A segítő munka elsődleges célja a lakhatási problémák megoldása, valamint az adósságot felhalmozó családok fizetési képességének és készségének visszaállítása.

TÁVHŐ-díj hátralékkal rendelkező ügyfelekkel történő segítő munka:

A Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat és a Távhőszolgáltató Kft. között létrejött együttműködési megállapodás - folyamatos kapcsolattartási kötelezettség vállalása mellett - lehetővé teszi a szociálisan rászoruló ügyfelek számára a hátraléktörlesztést.

A család szociális hátterének, erőforrásainak feltérképezése után az együttműködési megállapodás javaslattételi lehetőséget biztosít a hátraléktörlesztésre vonatkozóan. A javaslattétel tartalmazza a részletfizetés időtartalmát, a havi törlesztőrészlet összegét, melyek az ügyféllel közösen kerülnek meghatározásra. A részletfizetési kedvezmény igénybevételenek időtartama alatt az ügyfelek mentességet élveznek a bírósági eljárás, valamint a rendszerből történő kikapcsolás alól.

Átmeneti krízis szálláshoz kapcsolódó segítő munka:

A lakáshoz jutás, a lakberek és a lakbértámogatás, az Önkormányzat által lakásvásárláshoz és építéshez nyújtott támogatások szabályai megállapításáról szóló

36/2010. (XII.01.) sz. önkormányzati rendelet 3. §-ban került meghatározásra a rendkívüli krízishelyzet alapján kijelölt átmeneti szállás intézményrendszere. A rendelet 41. §-a értelmében rendkívüli szociális krízishelyzetnek tekintendők az alábbi esetek:

- ha a kérelmező bérlemény keresése a családsegítő szolgálat közreműködésével sem vezetett eredményre,
- amennyiben a kérelmezővel együttköltözők között kiskorú személy is van, a Családok Átmeneti Otthonában történő elhelyezés férőhely hiánya miatt nem megoldható,
- a lakhatás önerőből más módon nem biztosítható.

Azon ügyfél, aki rendkívüli krízishelyzetbe került, kérelmet nyújt be a SZMJV PH Lakás Irodája felé. A kérelmet a Bizottság megtárgyalja, javaslata alapján a Polgármester jelöli ki a szállást a kérelmező számára.

A kijelölést követően az ügyfél köteles a szociális szolgáltatóval együttműködési megállapodást kötni és az abban foglaltakat teljesíteni.

Szociális alapon történő bérbeadáshoz kapcsolódó segítő munka

A lakáshoz jutás, a lakbérek és a lakbértámogatás, az Önkormányzat által lakásvásárláshoz és építéshez nyújtott támogatások szabályai megállapításáról szóló 36/2010. (XII.01.) sz. önkormányzati rendelet 6. §-ban került meghatározásra. A kijelölést követően a pályázat nyertesét a polgármester bérlőnek jelöli ki, melyről a szociális szolgáltatót értesíti. A kijelölésben a polgármester felhívja a pályázat nyertesének figyelmét arra, hogy köteles a szociális szolgáltatóval együttműködési megállapodást kötni és az abban foglaltakat teljesíteni.

Szociális szálláson élőkkel történő segítő munka

A lakáshoz jutás, a lakbérek és a lakbértámogatás, az Önkormányzat által lakásvásárláshoz és építéshez nyújtott támogatások szabályai megállapításáról szóló 36/2010. (XII.01.) sz. önkormányzati rendelet 37-40. §-ban került bevezetésre a szociális szállás intézménye, mely a kilakoltatással veszélyeztetett családokon kíván segíteni. Amennyiben a lakáshasználó a szociális szállást elfogadja, köteles a szociális szolgáltatóval az együttműködési megállapodást megkötni és az abban foglaltakat teljesíteni.

Család- és gyermekjóléti központ

A család- és gyermekjóléti központ elősegíti a gyermekek családban való nevelkedését. Ennek érdekében a gyermekjóléti szolgálat általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt.

Család- és gyermekjóléti központ szolgáltatásait biztosító szakmai egység:

Telephely megnevezése	Szakmai létszám
II. sz. Szakmai Egység Szombathely, Domonkos u. 5.	40 fő

Ellátja az 1997. évi XXXI tv. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 40/A. § (2) bekezdése szerinti alábbi feladatokat:

- utcai és – ha a helyi viszonyok azt indokolják – lakótelepi szociális munkát,
- kapcsolattartási ügyeletet,

- ha a helyi viszonyok azt indokolják – kórházi szociális munkát,
- gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
- jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
- családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát;
- a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében
  - kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
  - javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
  - együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
  - a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
  - utógondozást végez a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
  - védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít;
- szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő család- és gyermekjóléti szolgálatok számára,
- a Gyvt. szerinti család- és gyermekjóléti központ a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján elkészíti az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat meghatározó szociális diagnózist. A család- és gyermekjóléti központ a szociális diagnózis elkészítésébe bevonhatja a nem járásszékhely településen működő család- és gyermekjóléti szolgálatokat.

Család- és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásai:

Utcai és lakótelepi szociális munka

Célja a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, a szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermekek és fiatalok speciális segítése, a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatása, lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése.

A gyermekek beilleszkedését, szabadidejük hasznos eltöltését segítő programok szervezése a Szombathelyi járás területére vonatkozóan, az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban, illetve egyéb

helyszíneken, vagy a család- és gyermekjóléti központ területén, lehetőség szerint bevonva a gyermek családját is.

Rendszeressége: folyamatos

Az utcai és lakótelepi szociális munkások két ifjúsági klubot működtetnek a városban, az Oladi lakótelepen „**Szabad-tér**” **Ifjúsági Klub**, a KISZ lakótelepen **Jászai Ifjúsági Klub** elnevezéssel.

Cél a szabadidő hasznos eltöltésével a fiatalok hozzásegítése ahhoz, hogy elkerüljék az olyan közösségeket, ahol a drog, az alkohol, a dohányzás, és a kriminalizálódás veszélyeinek vannak kitéve.

További törekvés, hogy prevenciós programokkal a fiatalok hasznos információkhoz, tapasztalatokhoz jussanak az egészségesebb testi, szellemi fejlődés jegyében, ezen kívül társas kapcsolati, kommunikációs, konfliktuskezelési minták nyújtása, személyiségformáló, és preventív felvilágosító információk közvetítése.

Kapcsolattartási ügyelet

Célja, a válást követően megromlott, vagy egyáltalán nem működő szülő-gyermek kapcsolattartás rendezése, megállapodás kialakításának segítése, láthatás megszervezése.

Rendszeressége: a szolgáltatást igénybe vevő szülőkkel előzetesen egyeztetett időpontokban.

Kórházi szociális munka

Célja a Vas Vármegyei Markusovszky Egyetemi Oktatókórház, valamint a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat közötti együttműködés hatékonyságának elősegítése, és erősítése preventív és korrektív rendszerszemléletű szociális munkával.

A kórházi szociális munka célja a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel együttműködve a válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése. A gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén a szükséges intézkedések megtétele, valamint a felnőtteket ellátó, főként a pszichiátriai és a rehabilitációt végző osztályokkal való együttműködés.

Rendszeressége: heti 1 alkalom (kedd), illetve szükség szerint.

Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás

Célja: a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújtása a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

Rendszeressége: a köznevelési intézménnyel kötött együttműködési megállapodás alapján

Fogyatékosággal élőket támogató tanácsadói és információs szolgáltatás működtetése

A fogyatékoságügyi tanácsadás feladata:

- tanácsadás biztosítása a fogyatékos személy és családtagjai számára, a velük való kapcsolatfelvétel, az információnyújtás, a szociális készségek fejlesztése, az ügyintézés, valamint klubfoglalkozás és sorstársi csoportok szervezése, működtetése,
- együttműködés a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatókkal, intézményekkel, egészségügyi alap- és szakellátásokat

nyújtó egészségügyi szolgáltatókkal, oktatási, képzési szolgáltatásokat nyújtókkal, foglalkoztatási szolgáltatásokat nyújtókkal, közlekedési, sport-, kulturális és egyéb szabadidős tevékenységet nyújtó szervezetekkel, egyéb civil szervezetekkel, érdekvédelmi csoportokkal, valamint egyházi intézményekkel, közösségekkel,

- a fogyatékos személyek és családtagjaik számára biztosított szolgáltatások igénybevételeének segítése, ideértve a család- és gyermekjóléti központ által nyújtott szolgáltatásokat,
- közreműködés egyes életvitelt támogató eszközök kölcsönzésében és speciális szolgáltatások közvetítésében,
- együttműködés a szociális diagnózist felállító esetmenedzserrel, és
- kapcsolattartás a többi fogyatékoságügyi tanácsadóval.

Készenléti szolgálat

Célja a család- és gyermekjóléti központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A problémamegoldáshoz igazítva a természetes és mesterséges erőforrások mobilizálása, az esetkezelésről, ill. a hívásokról nyilvántartások vezetése. Tájékoztatás nyújtása a lelkisegély-telefonvonal elérhetőségéről. A krízishelyzetben lévők hozzánk fordulásának megkönnyítése érdekében ingyenesen hívható, zöld számot biztosítottunk. A szolgáltatás elérhetősége 06-80/204574.

Rendszeressége: folyamatos.

Mentális tanácsadás

Célja, hogy az egyén saját problémájának megoldására képessé váljon, erőforrásait, lehetőségeit jobban ki tudja használni. Ehhez szükség van a probléma feltárására, megoldási tervek kidolgozására, a kivitelezés segítésére, nyomon követésére. Akár bizonyos készségek, „skillek” fejlesztésével, akár direkt tanácsadással, és/vagy a segítő beszélgetés erejének kiaknázásával, beindítja az asszisztált változást.

A család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve a család- és gyermekjóléti központ munkatársai a fentiekén túl ellátják az alábbi feladatokat:

Egyéb szolgáltatások

- Nyári szabadidős foglalkozás
- KEF

Nyári szabadidős foglalkozás

Célja, a gyermekek nyári szünidejének élmény gazdag eltöltéséhez való hozzájárulás, különböző programok megszervezésével és színvonalas lebonyolításával. A program biztosítása lehetőséget kínál az elsődleges prevencióra, normaközvetítésre, készségfejlesztésre, mintaadásra, fejlesztve a gyermekek ismereteit, képességeit, erőnlétét.

További cél, hogy a családok számára olyan lehetőséget nyújtson, ahol a szülők biztonságban tudják gyermekeiket, emellett a gyermekek jól érezzék magukat, élményekhez jussanak, mintákat kapjanak a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

KEF

A fórum célja, a helyi drogstratégia kialakítása és megvalósítása. A szombathelyi KEF egy helyi szintű tanácsadó és egyeztető fórum, szakmai munkacsoport. Feladata a városban működő drogprevenciós tevékenységek összefogása és szakmai támogatása. Rendszeressége: az elvégzendő feladatokhoz igazodik.

Családok Átmeneti Otthona

A Családok Átmeneti Otthona önálló szakmai egységként működik, önálló telephelyen, 40 férőhely kialakításával.

Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy – ha köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel, szolgáltatóval tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll -, legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától. A nagykorú testvér tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyának fennállását félévente igazolni kell. Az otthon befogadja a krízishelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyákat is, és a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét.

A Családok Átmeneti Otthona szolgáltatásainak igénybevétele maximum 12 hónap, amely indokolt esetben egy alkalommal, 6 hónappal, illetve a tanév végéig meghosszabbítható. Ha a tanulói jogviszonyban álló gyermek az átmeneti gondozás időtartama alatt tölti be a 18. életévét, kérelemre szükség esetén az átmeneti gondozás időtartama meghosszabbítható a tanítási év végéig.

Az otthonban folyó gondozás célja:

- az ellátásra szoruló családok lakhatásának biztosítása,
- segítségnyújtás a család otthontalanságának megszüntetéséhez,
- segítség krízishelyzet kezeléséhez, a jövő tervezéséhez,
- a társadalomba történő visszailleszkedés elősegítése,
- az otthonban töltött idő alatt a gyermeki jogok minél teljesebb érvényesülése.

Az otthon feladata:

- az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozása,
- segítségnyújtás a szülőnek gyermeke ellátásához, gondozásához, neveléséhez,
- a szülő és gyermeke számára az együttes lakhatás és a szükség szerinti ellátás biztosítása,
- a szülőnek és gyermekének pszichológiai, mentálhigiénés és jogi segítségnyújtás biztosítása,
- a közösségi szobában gyermekfoglalkozások és egyéb közös programok megtartásának elősegítése,
- tisztálkodási, mosási, főzési lehetőség biztosítása,
- textíliával történő ellátás igény, illetve rászorultság esetén,
- krízis helyzet esetén ruházat és élelmiszer biztosítása elsősorban karitatív szervezeteken keresztül, illetve saját készletből,
- az elsősegélyhez szükséges felszerelések biztosítása, és az orvosi ellátáshoz juttatás elősegítése,
- a család- és gyermekjóléti szolgálatokkal, a család- és gyermekjóléti központtal, valamint a segítségnyújtásba bevont személyekkel és intézményekkel történő együttműködés a lakhatás megoldatlanságának megszüntetésében.

- az otthon segítséget nyújt a család helyzetének rendezésében, munkahelykeresésben, gyermek veszélyeztetettségének megszüntetésében, illetve mérséklésében, újabb veszélyeztetettség kialakulásának megakadályozásában.

Rendkívüli élethelyzet esetén a gondozók és családgondozók ellátják a gyermek felügyeletét, szükség szerint teljes körű ellátásban vesznek részt.

A családok átmeneti elhelyezését biztosító szakmai egység, meglévő kapacitás:

Telephely megnevezése	Ellátható személyek száma (működési engedély szerint)	Szakmai létszám
VIII. sz. Szakmai Egység Családok Átmeneti Otthona Szombathely, Paragvári u. 86.	40 fő	7 fő

Helyettes szülői ellátás

A helyettes szülői ellátás a gyermekek átmeneti gondozásának keretében a vérszerinti szülő kérelmére vagy beleegyezésével, ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással biztosítja a gyermek átmeneti gondozását, ha a szülő egészségügyi problémái, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani.

A szolgáltatás célja:

A szülői felügyeletet gyakorló szülő távollétében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetésről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról való gondoskodás.

Feladata:

A gyermekek átmeneti gondozásának megszervezése a helyettes szülőnél.

A helyettes szülő a családban élő gyermek átmeneti gondozását saját háztartásában biztosítja.

A helyettes szülő tevékenysége a gyermekjóléti alapszolgáltatások közül a személyes gondoskodást nyújtó átmeneti gondozás egyik formája.

A helyettes szülői ellátást biztosító szakmai egység, meglévő kapacitás:

Telephely megnevezése	Ellátható személyek száma (működési engedély szerint)	Szakmai létszám
I.sz. Szakmai Egység Szombathely, Szöllősi stny. 36.	9 fő	1 fő helyettes szülői tanácsadó (nem önálló munkakör)

2.2./ Más intézményekkel történő együttműködés módja

Szombathely MJV Önkormányzatával feladat-ellátási szerződést kötött települések önkormányzataival, közös önkormányzati hivatalaival, a Szombathelyi járáshoz tartozó települések önkormányzataival, a városban működő szociális és gyermekvédelmi intézményekkel, egészségügyi alap- és szakellátást nyújtó intézményekkel, otthoni szakápolást nyújtó szervezetekkel és más intézményekkel, civil szervezetekkel a kapcsolattartás és együttműködés az adott eset függvényében személyesen, telefonon, faxon, levélben, e-mailben történik.

A család- és a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a család- és gyermekjóléti központtal kapcsolatban álló jelzőrendszeri tagok:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények és a szakképző intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- munkaügyi hatóság,
- javítóintézet,
- gyermekjogi képviselő,
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi vagy vármegyei kormányhivatal,
- az állami fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv,
- települési önkormányzat jegyzője,
- a büntetés-végrehajtási intézet,
- a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelők.

A felsorolt intézmények, személyek kötelesek jelzéssel élni a család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint a család- és gyermekjóléti központ felé, de jelzéssel élhet bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is. Kötelesek egymással együttműködni a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében. Az együttműködés módja: esetmegbeszélés, esetkonferencia, írásos jelzések a jelzőrendszer tagjaitól, írásos visszajelzések a jelzőrendszer tagjainak. Az együttműködés gyakoriságát, rendszerességét az adott probléma jellege, súlyossága határozza meg.

Az étkeztetést, házi segítségnyújtást, jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, idősek nappali ellátását biztosító szakmai egységekkel kapcsolatban álló intézmények, szervezetek:

- a Fogyatékosággal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft.,
- az Otthonápolási Bt.,
- a HOSPICE Alapítvány,
- a fekvőbetegeket ellátó intézmények,
- a háziorvosi szolgálatok,

- az Idősek Otthonai,
- SZMJV Polgármesteri Hivatal Egészségügyi és Közszolgálati Osztálya,
- Vas Vármegyei Kormányhivatal Szombathelyi Járási Hivatala Gyámügyi Osztálya,
- a városban tevékenykedő karitatív szervezetek,
- az intézménytől szolgáltatást igénylő települések önkormányzatai.

A gyermekek átmeneti elhelyezését biztosító szakmai egységgel kapcsolatban álló intézmények, szervezetek:

- Család- és Gyermejjóléti Szolgálatok,
- Család- és Gyermejjóléti Központ,
- Fogytékossággall Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Közhasznú Nonprofit Kft. munkatársai,
- Gyermekek házi orvosi szolgálatok, védőnői szolgálat,
- SZMJV Polgármesteri Hivatal Egészségügyi és Közszolgálati Osztálya,
- Városban tevékenykedő karitatív szervezetek,
- Az országban működő Családok Átmeneti Otthonai.

Fentiekén túl mindazon intézmények, melyekkel a szolgáltatások biztosítása során kapcsolatba kerül az intézmény.

2.3./ Az intézményen belüli együttműködés módja

A kapcsolattartás módja: személyesen, telefonon, levél formájában, valamint elektronikus úton.

Fórumai:

- vezetői értekezletek (havi rendszerességgel),
- team-megbeszélések (heti rendszerességgel ill. szükség szerint),
- esetmegbeszélések (szükség szerint),
- esetkonferenciák (szükség szerint),
- ad hoc megbeszélések.

3./ Az ellátandó célcsoport megnevezése, jellemzői

A házi segítségnyújtásban részesülők megnevezése, szociális jellemzői:

A szolgáltatást azon saját otthonukban élő gondozásra szoruló időskorú, vagy egészségi állapotuk miatt rászoruló személyek veszik igénybe, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak; valamint pszichiátriai és szenvedélybetegek, fogyatékosággal élők, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek.

- Egyedül élők (hozzátartozóik, gyermekeik nincsenek, vagy távol élnek).
- Koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük miatt önellátásra csak részben képesek, bizonyos feladatokat csak segítséggel tudnak ellátni.
- Részben időotthoni elhelyezésre várnak. A hosszú várakozási idő is indokolja, a szolgáltatás biztosítását.
- Multimorbiditás, krónikus betegség, mozgáskorlátozottság miatt kizárólag a lakáson belül képesek önálló életvitelre. Súlyosabb esetben még az ágyat sem képesek elhagyni.

Az étkeztetésben részesülők megnevezése, szociális jellemzői:

A szolgáltatást azon szociálisan rászorultak veszik igénybe, akik önmaguk, illetve eltartottjaik részére koruk, egészségi állapotuk vagy szociális helyzetük miatt a napi egyszeri meleg étkezésről, tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek gondoskodni.

- Az étkeztetésben részesülők általában alacsony összegű havi jövedelemmel rendelkeznek (öregségi nyugdíj, rokkantsági ellátások, özvegyi nyugdíj, , FOT, időskorúak járadéka, aktív korúak ellátása).
- Az ellátást igénybe vevők kb. 90%-a a szociális ellátások egyéb formáiban is részesül: segélyek, támogatások, mentális gondozás, támogató szolgáltatás.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban részesülők megnevezése, szociális jellemzői:

A szolgáltatást azon saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek veszik igénybe, akik segítségre szorulnak az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárításában.

- Egyedül élők (hozzátartozóik, gyermekeik nincsenek, vagy távol élnek).
- Koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük miatt önellátásra csak részben képesek, bizonyos feladatokat csak segítséggel tudnak ellátni.
- Részben időszobai elhelyezésre várnak. A hosszú várakozási idő is indokolja a szolgáltatás biztosítását.
- Multimorbiditás, krónikus betegség, mozgáskorlátozottság miatt kizárólag a lakáson belül képesek önálló életvitelre. Súlyosabb esetben még az ágyat sem képesek elhagyni.
- Peremterületen, veszélyeztetett környezetben élnek, támogató kapcsolatok nélkül.
- Általában 150.000 – 250.000 Ft összegű havi rendszeres jövedelemmel rendelkeznek (öregségi nyugdíj, rokkantnyugdíj).
- Az ellátást igénybe vevők kb. 80%-a a szociális ellátások egyéb formáiban is részesülnek: segélyek, támogatások, mentális gondozás, támogató szolgáltatás.

Az idősek klubjaiban szolgáltatást igénybe vevők megnevezése, szociális jellemzői:

A nappali ellátást elsősorban szociális és mentális támogatásra szoruló időskorú személyek veszik igénybe, akik önmaguk ellátására részben képesek, illetve azon 18. életévüket betöltött személyek, akik egészségi állapotok miatt szorulnak szociális és mentális támogatásra.

Egyedül élők (hozzátartozóik, gyermekeik nincsenek, vagy távol élnek).

- Koruk vagy egészségi állapotuk miatt önellátásra csak részben képesek, bizonyos feladatokat csak segítséggel tudnak ellátni.
- Peremterületen, veszélyeztetett környezetben élnek, támogató kapcsolatok nélkül.
- Rendszeres, 150.000-250.000 Ft-os havi jövedelemmel rendelkeznek (öregségi nyugdíj, rokkantsági nyugdíj, özvegyi nyugdíj).
- Az ellátást igénybe vevők kb. 80%-a a szociális ellátások egyéb formáiban is részesülnek: segélyek, támogatások, mentális gondozás, támogató szolgáltatás.

A demens személyek nappali ellátását igénybe vevők megnevezése, szociális jellemzői:

A demens nappali ellátást szociális és mentális támogatásra szoruló időskorú személyek veszik igénybe, akik önmaguk ellátására részben képesek és rendelkeznek a Pszichiátriai/Neurológiai Szakkollégium által befogadott demencia centrum, a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal, a rehabilitációs szakértői szerv, vagy pszichiáter, neurológus, geriáter szakorvos demencia kórképet megállapító szakvéleményével.

- Egyedül vagy családban élnek, ellátásuk, felügyeletük megoldatlan.
- Koruk és egészségi állapotuk miatt önellátásra csak részben képesek, bizonyos feladatokat csak segítséggel tudnak ellátni.
- Jellemző a szellemi teljesítőképesség csökkenése: az emlékezés rövidül, a gondolkodás lassul, nem jutnak eszükbe a szavak, romlik a tájékozódási képesség, a részletek összerakásának, szintetizálásának képessége csökken. Pszichés tünetként ingerültség, agresszió léphet fel.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatást, valamint a család- és gyermekjóléti központ szolgáltatásait igénybe vevők megnevezése, szociális jellemzői:

A család- és gyermekjóléti szolgálat által nyújtott segítséget azon személyek veszik igénybe, akik segítséget kérnek szociális és mentálhigiénés problémáik, illetve felmerülő krízishelyzet megoldásában. A család- és gyermekjóléti központ szolgáltatásait azon személyek, családok veszik igénybe, akik esetében a hatóság írja elő a központtal való kötelező együttműködést.

- A szolgáltatást igénybe vevők többsége hátrányos helyzetű szociális környezetben élő, alacsonyán iskolázott kliens.
- A családok jelentős részében problémaként merül felt a munkanélküliség, az abból következő életviteli problémák, valamint az anyagi források szűkössége miatt felhalmozott közüzemi és lakbérhátralékok jelenléte.
- A megélhetési problémák mellett kapcsolati, a szülők, család életvitele, gyermeknevelési, kommunikációs, életviteli nehézségek jellemzőek.
- A kliensek többsége segítséget igényel az ügyintézéshez, érdekeinek képviseléséhez. Növekvő számban tapasztaltuk a fiatalok iskolai kötelezettségeinek mulasztását. Ennek okaként a családi háttérben lévő pozitív minta hiányát, valamint a kortárs csoport negatív befolyását nevezhetjük meg.

Családok Átmeneti Otthonát igénybe vevők megnevezése, szociális jellemzői:

Az otthon szolgáltatásait azon otthontalanná vált szülők veszik igénybe, akiknek lakhatása más módon nem biztosított és emiatt a gyermeküket/gyermeküket el kellene választani a családtól. A családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy – ha köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel, szolgáltatóval tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll -, legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított. A családoknál problémaként merül fel az életviteli, anyagi, gyermeknevelési, családi konfliktus, magatartás- és teljesítményzavar, szülői elhanyagolás, gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, majd családon belüli erőszak és szenvedélybetegség.

- Az otthonban ellátott gyermekek nemek szerinti megoszlása tekintetében bekerüléskor nem volt jelentős eltérés a fiúk és a lányok között.

- A gyermekek életkora tekintetében elmondható, hogy legnagyobb arányban a 0-3 évesek ill. a 6-13 évesek képviseltették magukat. A 14-18 évesek, valamint a 4-5 évesek kisebb arányszámban képviseltették magukat a korcsoportos bontásban.

Helyettes szülői ellátást igénybe vevők megnevezése, szociális jellemzői:

A szolgáltatást gyermeke gondozásában akadályozott szociálisan hátrányos helyzetű szülő vagy törvényes képviselő veszi igénybe.

4./ Az ellátandó terület jellemzői

Magyarország

Főváros: Budapest

Hivatalos uniós nyelv(ek): magyar

Az Európai Unió tagja: 2004. május 1. óta

Pénznem: magyar forint (HUF).

Schengen: az ország 2007. december 21. óta tagja a schengeni térségnek

Adatok:

- Terület: 93.012 km²
- Népesség: 9.584.627 fő (2024. évi adat)

Vas vármegye területe 3336 km², amely az ország területének mindössze 3,58%-a, ez alapján a harmadik legkisebb kiterjedésű megye az országban. Vas vármegye lakónépessége a 2022-es népszámlálási adatok szerint 249.513 fő. 0-14 évesek száma: 33.307 fő (13,3%), 15-64 évesek száma: 162.676 fő (65,2%), a 65 év felettiek száma: 53.530 fő (21,5%) volt.

A **Szombathelyi járás** Vas vármegyéhez tartozó járás Magyarországon 2013-tól, székhelye Szombathely. Területe 646,36 km², népessége 111.222 fő (2022.), népsűrűsége pedig 175 fő/km².

A járáshoz két város (Szombathely és Vép) és 38 község tartozik, a települések jelentős része kis lélekszámú. A Szombathelyi járás, bár már kismértékben előregedett a népessége, a megyéhez és a megyében lévő többi kistérséghez viszonyítva nincs rossz helyzetben. Itt a legtöbb a munkaképes korúak (15-59 évesek) aránya, a tendenciák viszont nem kedvezőek, az elmúlt évtizedben nagyon lecsökkent az élve születések száma, így a 14 éven aluli – gyermekkorúak aránya nagyon alacsony, egyre több az idős, 60 év feletti ember. A Szombathelyi járás összességében jobb helyzetben van a népesség gazdasági aktivitását tekintve, mint a vármegye egésze. Az aktív keresők aránya itt a legmagasabb, az inaktívaké a legalacsonyabb, és viszonylag nagy az eltartottak aránya.

5./ A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége

Az étkeztetés és a házi segítségnyújtás módját, formáját és gyakoriságát az étkeztetés és házi segítségnyújtás szakmai vezetője az ellátást igénybe vevő egészségi állapota, szociális helyzete, valamint a háziorvos javaslatának figyelembevételével az egyéni szükségleteknek megfelelően határozza meg.

Az étkeztetést és házi segítségnyújtást biztosító szakmai egységek az egységes szakmai program keretében az alábbi feladatokat látják el alapszolgáltatási tevékenységei körében:

- Az étkeztetés szolgáltatásának biztosítása a szolgáltatást igénybe vevők szükségleteinek megfelelően.
- Személyre szabott gondozás, alapápolási feladatok biztosítása.
- Minden olyan lehetséges funkció megtartása, ami az ellátott személyiségére pozitív irányba hat.
- Az ellátottak korábbi társas kapcsolatainak ápolása, a rokoni, jószomszédi kapcsolatok és szociális környezet megtartó funkcióinak fenntartása.
- A személyi és környezeti higiéne biztosítása.
- Közreműködés a tartós bentlakásos Intézményi elhelyezésre várók előgondozásában, továbbá az intézményi életre való felkészítésben.
- Információnyújtás a szolgáltatásokról és szociális ellátásokról, továbbá azok igénybevételi lehetőségeiről, azok hozzájutásához segítségadás.
- Az ellátó és ellátotti kapcsolatok legjobb és leghatékonyabb kiépítése, társadalmi gondozók munkájának segítése, tájékoztatása, ellenőrzése, kistérségi feladatellátás szervezése, koordinálása és az idősek klubjai működésének szakmai segítése.
- A házi segítségnyújtást biztosító szakmai egység vezetőjének feladata a főfoglalkozású gondozók napi munkabeosztása, gondozási feladatok és a gondozás kapcsán felmerülő problémák team-megbeszélése, a házi segítségnyújtás és étkeztetés ellátásában résztvevő gondozók szakmai munkájának segítése, a csoport munkájának összehangolása.
- Az étkeztetés és az ebéd házhozszállítása az év minden napján biztosított. A házi segítségnyújtás a hét minden napján folyamatos, hétfőn és ünnepnapokon ügyleti rendszerben működik.

A **jelzőrendszeres házi segítségnyújtás** igénybevételét az étkeztetést, házi segítségnyújtást és jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosító szakmai egység vezetője az ellátást kérelmező egészségi állapota, szociális helyzete, valamint a háziorvos javaslatának figyelembevételével az egyéni szükségleteknek megfelelően határozza meg.

A vezető feladata a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban résztvevő gondozók szakmai munkájának segítése, a csoport munkájának összehangolása.

Az **Idősek Klubja** szolgáltatásait a Szociális törvény, a helyi és szakmai rendeletek alapján azok veszik igénybe, akik otthonukban élnek, de társaságra, közösségre, hasznos, értelmes időtöltésre vágyanak, valamint fontosnak tartják testi és szellemi aktivitásuk megőrzését.

Az igénybe vett ellátásért térítési díjat kell fizetni. A felvétel határozott, ill. határozatlan időre szóló megállapodás alapján történik. (Részletes szolgáltatási és nyitvatartási rendet a Házirend tartalmazza.)

Az Idősek Klubja éves, valamint havi munkaterv alapján a következő ellátásokat végzi és az alábbi szolgáltatásokat nyújtja:

- Napi étkezési lehetőséget biztosít nem kötelező jelleggel az ellátottak körének térítés ellenében, a szolgáltatást igénybe vevő személy rendszeres havi jövedelmétől függően. Az étkeztetés keretében normál, könnyű- vegyes és diabetes étrend igényelhető.

- A klub lehetőséget biztosít a napi személyi tisztálkodásra, fürdésre, hajmosásra, frizura elkészítésére. A gondozók a személyes ruházat tisztántartására nagy hangsúlyt fektetnek. Segítik ellátottjaikat a szűkebb környezetük tisztántartásában is, szükség esetén kezdeményezik ellátottjaik házi gondozását (betegség esetén), továbbá a bentlakásos intézményben történő elhelyezésben is segítséget adnak.
- Igénybe vehető a férfiak és nők számára kijelölt pihenőhelyiség is a nap bármely szakában.
- Szabadidős program keretében minden ellátott kiválaszthatja a számára legmegfelelőbb, igénye és ízlése szerinti kínálatot, programot és szolgáltatást. (TV-nézés, rádióhallgatás, olvasás, felolvasás, kézimunkázás stb.).
- Az ellátottaknak lehetősége van a klub gondozói, valamint a foglalkoztatás- és programszervező által szervezett kulturális, sport és egyéb programokon részt venni, akár helyben akár más településeken.
- A Klub biztosítja helyi rendezvényein a felvilágosító egészségügyi és egyéb ismeretterjesztő előadásokat (orvosi, kulturális, társadalombiztosítási, nyugdíj, életvezetési, életviteli tanácsadás, stb.). Lehetőség van továbbá a városi rendezvények, szervezett kapcsolattartás keretében társintézmények Klubjainak látogatására (Pécs, Győr, Pápa, Celldömölk stb.).
- A szolgáltatást igénybe vevők közreműködnek a programok összeállításában, szervezésében. Segítséget adnak egymásnak a gondozókkal együttműködve, a még aktívabb feladatot igénylő klubtársaik foglalkoztatásában.
- Egységük megtartása, karbantartása érdekében az aktivitás megőrzése, a mentális képességek szinten tartása fontos feladat, és a napi gondozási tevékenység beépített része. A napi tornagyakorlatok, a séta, a gyógytorna, a különböző rehabilitációs egészségügyi ellátások közvetítését fontos tevékenységnek tartjuk, és az idősek szívesen veszik azt igénybe.
- A III. sz. Szakmai Egység nappali ellátást igénybe vevő ellátottjai heti két alkalommal igénybe vehetik a Nyugdíjas Bérlok Házában biztosított orvosi ellátást.
- Az ellátottak igény szerint segítséget kaphatnak egészségügyi alap- és szakellátáshoz való hozzájutáshoz, továbbá hivatalos ügyeik intézéséhez, személyes és társas kapcsolataik ápolásához is.
- A klubtagokból álló választott klubbizottság segíti a vezető és a gondozók napi munkáját, a klubtagok tevékenyen vesznek részt az étkezések kapcsán a terítésben, tálalásban, az étlap összeállításában stb.
- Jogi, pszichológiai tanácsadás lehetősége az intézményben biztosított, igény szerint élhetnek vele az ellátottak és a gondozók egyaránt.

Család- és gyermekjólét szolgálat munkaformái

- egyéni,
- csoport és
- közösségi munka.

Egyéni esetkezelés:

Az egyén és család mindennapi élete során felmerülő szociális és mentálhigiénés problémák megoldására, megszüntetésére, a szűkebb és tágabb környezetében felmerülő konfliktusok rendezésére, hosszútávon életvezetési képességének megőrzésre irányul.

Csoportmunka:

Azonos, vagy hasonló problémával küzdő egyéneknek nyújt segítséget céljaik megvalósításában, problémáik megoldásában.

Közösségi munka:

Prevenációs, illetve korrekciós céllal szervezett tevékenység, melynek során a szolgálat különböző programokat nyújt az illetékességi területén élő eltérő életkorú, szociális helyzetű, egészségi állapotú lakosok számára.

Észlelő- és jelzőrendszer működtetése:

- Esetmegbeszélések, esetkonferenciák szervezése, lebonyolítása.
- A jelzőrendszer tagjai által küldött írásos jelzések fogadása és visszajelzés a jelzést küldő számára.
- Éves szakmai tanácskozás szervezése a jelzőrendszer tagjainak.
Cél: a család- és gyermekjóléti szolgálat és a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer munkájának éves értékelése, az alapszolgáltatás formáinak áttekintése, valamint javaslattétel az együttműködés javítására.
Feladat: A gyermekvédelmi ellátórendszer hatékonyságának növelése, a gyermeki veszélyeztetettség megelőzése érdekében. A társszervezetek és a jelzőrendszer tagjainak kölcsönös megismerése, a szakmaközi kapcsolatok szorosabbá tétele, ismeretek bővítése.
Résztevők köre: Az egészségügyi- és személyes gondoskodást nyújtó, nevelési- és oktatási intézmények, közigazgatási intézmények, hatóságok és egyéb intézmények szakemberei.
- Szakmaközi megbeszélések szervezése
Cél: A gyermekvédelmi törvényben nevesített jelzőrendszer tagjai közötti kapcsolat folyamatos fenntartása és erősítése, a szakmai ismeretek gyarapítása. A jelzőrendszer tagjai által javasolt, illetve vagy aktuális sokakat érintő témakörben előadások tartása és konzultációs lehetőség biztosítása.
Résztevők köre: a jelzőrendszer tagjai.
Rendszeressége: évi hat alkalom.

Család- és gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásai:***Utcai és lakótelepi szociális munka***

Célja a magatartásával testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, a szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermekek és fiatalkorúak speciális segítése, a lakóhelyéről önkényesen eltávozó, vagy gondozója által a lakásból kitett, ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek felkutatása, lakóhelyére történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése.

A gyermekek beilleszkedését, szabadidejük hasznos eltöltését segítő programok szervezése a Szombathelyi járás területére vonatkozóan, az érintett gyermekek lakókörnyezetében, az általuk látogatott bevásárlóközpontokban, illetve egyéb helyszíneken, vagy a család- és gyermekjóléti központ területén, lehetőség szerint bevonva a gyermek családját is.

Rendszeressége: folyamatos

Az utcai és lakótelepi szociális munkások két ifjúsági klubot működtetnek a városban, az Oladi lakótelepen „**Szabad-tér**” ifjúsági klub, a KISZ lakótelepen **Jászai Ifjúsági Klub** elnevezéssel

Cél a szabadidő hasznos eltöltésével a fiatalok hozzásegítése ahhoz, hogy elkerüljék az olyan közösségeket, ahol a drog, az alkohol, a dohányzás, és a kriminalizálódás veszélyeinek vannak kitéve.

További törekvés, hogy prevenciós programokkal a fiatalok hasznos információkhoz, tapasztalatokhoz jussanak az egészségesebb testi, szellemi fejlődés jegyében, ezen kívül társas kapcsolati, kommunikációs, konfliktuskezelési minták nyújtása, személyiségformáló, és preventív felvilágosító információk közvetítése.

Kapcsolattartási ügyelet

Célja, a válást követően megromlott, vagy egyáltalán nem működő szülő-gyermek kapcsolattartás rendezése, megállapodás kialakításának segítése, láthatás megszervezése.

Rendszeressége: a szolgáltatást igénybevevő szülőkkel előzetesen egyeztetett időpontokban.

Kórházi szociális munka

Célja a Vas Vármegyei Markusovszky Egyetemi Oktatókórház, valamint a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat közötti együttműködés hatékonyságának elősegítése, és erősítése preventív és korrektív rendszerszemléletű szociális munkával.

A kórházi szociális munka célja a szülészeti-nőgyógyászati osztályon a kórházi védőnővel együttműködve a válsághelyzetben lévő anya és gyermekének segítése. A gyermekosztályon a gyermekelhanyagolás és bántalmazás észlelése esetén a szükséges intézkedések megtétele, valamint a felnőtteket ellátó, főként a pszichiátriai és a rehabilitációt végző osztályokkal való együttműködés.

Rendszeressége: heti 1 alkalom (kedd), illetve szükség szerint.

Óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás

Célja: a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújtása a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

Rendszeressége: a köznevelési intézménnyel kötött együttműködési megállapodás alapján

Fogyatékkal élőket támogató tanácsadói és információs szolgáltatás működtetése

A fogyatékosügyei tanácsadás feladata:

- tanácsadás biztosítása a fogyatékos személy és családtagjai számára, a velük való kapcsolatfelvétel, az információnyújtás, a szociális készségek fejlesztése, az ügyintézés, valamint klubfoglalkozás és sorstársi csoportok szervezése, működtetése,
- együttműködés a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatókkal, intézményekkel, egészségügyi alap- és szakellátásokat nyújtó egészségügyi szolgáltatókkal, oktatási, képzési szolgáltatásokat nyújtókkal, foglalkoztatási szolgáltatásokat nyújtókkal, közlekedési, sport-, kulturális és egyéb szabadidős tevékenységet nyújtó szervezetekkel, egyéb civil szervezetekkel, érdekvédelmi csoportokkal, valamint egyházi intézményekkel, közösségekkel,

- a fogyatékos személyek és családtagjaik számára biztosított szolgáltatások igénybevételeének segítése, ideértve a család- és gyermekjóléti központ által nyújtott szolgáltatásokat,
- közreműködés egyes életvitelt támogató eszközök kölcsönzésében és speciális szolgáltatások közvetítésében,
- együttműködés a szociális diagnózist felállító esetmenedzserrel, és
- kapcsolattartás a többi fogyatékoságügyi tanácsadóval.

Készenléti szolgálat

Célja a család- és gyermekjóléti központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása. A problémamegoldáshoz igazítva a természetes és mesterséges erőforrások mobilizálása, az esetkezelésről, ill. a hívásokról nyilvántartások vezetése. Tájékoztatás nyújtása a lelkeségély-telefonvonal elérhetőségéről. A krízishelyzetben lévők hozzánk fordulásának megkönnyítése érdekében ingyenesen hívható, zöld számot biztosítottunk. A szolgáltatás elérhetősége 06-80/204574.

Rendszeressége: folyamatos.

Mentális tanácsadás

Célja, hogy az egyén saját problémájának megoldására képessé váljon, erőforrásait, lehetőségeit jobban ki tudja használni. Ehhez szükség van a probléma feltárására, megoldási tervek kidolgozására, a kivitelezés segítésére, nyomon követésére. Akár bizonyos készségek, „skillek” fejlesztésével, akár direkt tanácsadással, és/vagy a segítő beszélgetés erejének kiaknázásával, beindítja az asszisztált változást.

Családok Átmeneti Otthona

A Családok Átmeneti Otthona ellátást biztosít az igénylőknek abban az esetben, ha az alábbi feltételeknek megfelelnek:

- Magyarország közigazgatási területén lakóhellyel rendelkező rászoruló;
  - életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná váltak, továbbá védelmet kereső szülők gyermekükkel együtt;
  - válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyák, illetve a szülészetről kikerülő anya és gyermeke, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársa vagy férje.

Az otthont nyújtó ellátás és az otthonban igénybe vehető szolgáltatás önkéntes, amely a felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére történik.

A Családok Átmeneti Otthona által biztosított szolgáltatások:

A Családok Átmeneti Otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során az alábbiakat vállalja:

- a) befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy - ha köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel, szolgáltatóval tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll -, legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvérét,
- b) befogadja a válsághelyzetben lévő, bántalmazott vagy várandós anyákat, illetve a szülészetről kikerült anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársa vagy férjét.
- c) biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja

- otthonalanná vált szüleit,
- d) segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez,
  - e) biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást, szükség szerinti ellátást,
  - f) a szülőknél az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt,
  - g) közreműködik – a család- és gyermekjóléti szolgálattal, illetve a család- és gyermekjóléti központtal együttműködve – az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

A szülő munkavégzése vagy egyéb indokolt távolléte, illetve akadályoztatása esetén a Családok Átmeneti Otthona segítséget nyújt a szülőnek gyermeke ellátásához, gondozásához, illetve segíti a szülőt a gyermekének megfelelő napközbeni ellátáshoz való hozzájutásban.

Alapvető, hogy minden család egyéni fejlődésének, biológiai szükségleteinek megfelelő, személyre szóló ellátást kapjon. Ehhez igazodnak a gondozás, a nevelés alapelvei, az elvégzendő feladatok, módszerek, eszközök és feltételek. A végső cél, a családok természetes erőforrásainak felkutatásával, majd azok mozgósításával képessé tenni a családokat problémáik önálló (mesterséges támasz nélküli) felismerésére, kezelésére és megoldására, a lakhatást is beleértve.

Munkaforma:

- egyéni esetkezelés

A családok otthonba kerülését megelőzően – annak érdekében, hogy minél szélesebb ismeretek álljanak rendelkezésre a szolgáltatást igénylők problémáiról – környezettanulmány, illetve első interjú elkészítésére kerül sor. Az átmeneti otthon a területileg illetékes a család- és gyermekjóléti szolgálattól, illetve a család- és gyermekjóléti központtól tájékoztatást, anamnézist is kér az érintett családról amennyiben korábban már ellátásban részesültek a gyermekjólét rendszerében.

Az otthon által nyújtott ellátás a lakóval kötött írásbeli Együttműködési megállapodás alapján történik. Az ellátottakkal végzett szociális munka során a hangsúlyt az egyéni esetkezelésre helyezzük. A kliensekkel kialakított kapcsolatban törekedni kell arra, hogy a családgondozáshoz szükséges bizalmi légkört mielőbb kialakuljon. A segítség központi irányelveit a családterápiás szemlélet és a rendszerszemléletű szociális munka határozza meg.

A családgondozás célja és feladata, hogy a szülőkkel együttműködve a veszélyeztetett gyermekek veszélyeztetettsége megelőzhető, illetve megszüntethető legyen. További feladat a rendkívüli élethelyzetbe (lakhatás elvesztése) került családoknak – gyermekeik jogán – átmeneti jelleggel lakhatást biztosítása. A bentlakás ideje alatt a támogatás célja, hogy a családok anyagi lehetőségeinek, szociokulturális szintjének megfelelő lakhatáshoz juthassanak. A családgondozás során a szociális munka eszközeivel történik a családok hátrányainak enyhítése, gyermekeik nevelésében, gondozásában alkalmazott helytelen módszereiket javítása, a lakhatásuk hosszú távú megoldása érdekében történő együttműködés. A családtagokkal együtt kerülnek megfogalmazásra azok a legfőbb okok, amelyek a család lakhatásának elvesztéséhez hozzájárultak, illetve azok a legfontosabb feladatok, célok, amelyek a pozitív irányba történő változáshoz szükségesek. A családdal, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítőjével, illetve a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzserével közösen elkészített egyéni gondozási nevelési tervekben és a családgondozási lapon megfogalmazott és vállalt feladatok végrehajtását folyamatosan

nyomon követve történik a segítségnyújtás a helyes életvitel kialakításában.

A gyermekek családi szocializációja mellett hangsúlyos a gyermekintézménybe (bölcsőde, óvoda) kerülés is. A gyakran ingerszegény környezetben felnövő gyermekek számára a másodlagos (intézményi) szocializáció újabb lehetőséget teremthet a társadalmi normarendszer minél szélesebb körű megismerésére, elsajátítására.

Az átmeneti otthonban töltött idő alatt intenzív szociális munka folyik annak érdekében, hogy a lakók problémamegoldó, kríziskezelő és megküzdési képessége javuljon, képessé váljanak a rendelkezésükre álló idő alatt lakhatásukat önállóan vagy segítséggel rendezni. Ennek előfeltétele a munkavállalás. A lakók munkaerőpiacon való megjelenésének akadálya, hogy a gyakran egyszülős háztartásokban az anya jellemzően inaktív (a gyermekek jogán járó ellátásokat veszi igénybe). A két szülős háztartások esetében a férfiak többsége alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, illetve a kibocsátó családban több generációs a munkanélküliség, ezért a munka nem képvisel értéket számukra. Az ellátott családok munkaképes tagjait a legrövidebb idő alatt vissza kell segíteni a munkaerőpiacra, hogy a gyermekek eltartásának finansziális háttere biztosított legyen és a munka alapvető értéként jelenjen meg a felnövekvő generáció számára. A munkaviszony létesítése a társadalmi integrációs keretek között fokozhatja az önértékelést, lehetőséget teremt az életszínvonal emelésére, biztonságérzetet nyújt, tervezhetőbbé teszi a jövőt, szélesíti a természetes erőforrások rendszerét.

A lakók mielőbbi munkavállalásának érdekében az átmeneti otthon kapcsolatban van a helyi munkaügyi kirendeltséggel, több munkaerő kölcsönző és közvetítő szervezettel, illetve a roma önkormányzattal.

Helyettes szülői ellátás

Célja, hogy a rászorultság mértékében segítse a családot a gyermeknevelésben, ha szükséges, ideiglenesen pótolja a gyermek számára a szülői gondoskodást. A helyettes szülő a vérszerinti szülő kérelmére vagy beleegyezésével, ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással biztosítja a gyermek átmeneti gondozását, ha a szülő egészségügyi problémái, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani.

Ideje, rendszeressége: A helyettes szülői tanácsadó szükség szerint, a szolgáltatás iránt érdeklődő családok jelentkezésének függvényében tartja a kapcsolatot a helyettes szülőkkel, illetve továbbképzések alkalmával.

Ha a helyettes szülőnél van átmeneti gondozott gyermek, szükség szerint, de legalább kéthetente tesz látogatást.

Egyéb szolgáltatások

- Nyári szabadidős foglalkozás
- KEF

Nyári szabadidős foglalkozás

Célja, a gyermekek nyári szünidejének élmény gazdag eltöltéséhez való hozzájárulás, különböző programok megszervezésével és színvonalas lebonyolításával. A program biztosítása lehetőséget kínál az elsődleges prevencióra, normaközvetítésre, készségfejlesztésre, mintaadásra, fejlesztve a gyermekek ismereteit, képességeit, erőnlétét.

További cél, hogy a családok számára olyan lehetőséget nyújtson, ahol a szülők biztonságban tudják gyermekeiket, emellett a gyermekek jól érezzék magukat, élményekhez jussanak, mintákat kapjanak a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

KEF

A fórum célja, a helyi drogstratégia kialakítása és megvalósítása. A szombathelyi KEF egy helyi szintű tanácsadó és egyeztető fórum, szakmai munkacsoport. Feladata a városban működő dropprevenciós tevékenységek összefogása és szakmai támogatása. Rendszeressége: az elvégzendő feladatokhoz igazodik.

6./ Az ellátás igénybevételének módja

Étkeztetés

Az igénybevétel önkéntes és jövedelemtől függően térítésköteles.

Az ellátás iránti igényt az illetékes szakmai egységnél kell jelezni.

Az étkeztetés esetében a személyi térítési díj megállapítása a szolgáltatást igénybe vevő személy rendszeres havi jövedelme alapján történik. Kiskorú igénybe vevő esetén a személyi térítési díj megállapításának alapja a család egy főre eső jövedelme. A jövedelemvizsgálatot az étkeztetés szakmai vezetője a kérelem beérkezésétől számított 15 napon belül végzi el.

A térítési díj előírásáról a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője intézkedik.

A fizetendő személyi térítési díjat a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat intézményvezetője állapítja meg Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata vonatkozó rendeletében meghatározottak szerint. A megállapított személyi térítési díj elengedéséről vagy csökkentéséről a települési önkormányzat dönt a vonatkozó rendeletében meghatározottak szerint. A döntésről az intézményvezetőt haladéktalanul írásban értesíteni kell.

A térítési díjat havonta utólag, számla ellenében a térítési díj fizetésére kijelölt napon, a területileg illetékes szakmai egység vezetőjénél kell befizetni.

A térítési díj befizetésének elmulasztása esetén a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője 15 napos határidő megjelölésével felszólítja a fizetésre kötelezett személyt, s felhívja figyelmét az elmaradt térítési díj befizetésére, a hátralékot nyilvántartásba veszi.

Amennyiben a határidő eredménytelenül telt el, a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője (negyedévente) tájékoztatja a fenntartót a díjhátralékok behajtása, vagy a behajthatatlan hátralékok törlése érdekében.

Házi segítségnyújtás

Az igénybevétel önkéntes és jövedelemtől függően térítésköteles.

Az ellátás iránti igényt a területileg illetékes szakmai egységnél kell jelezni.

A házi segítségnyújtás iránti kérelem alapján az intézményvezető a háziorvossal együtt végzi el az igénylő gondozási szükségletének vizsgálatát. A vizsgálatot követően a házi segítségnyújtás szakmai vezetője a kérelmezőt otthonában vagy tartózkodási helyén felkeresi, hogy tájékozódjon az ellátást igénybe vevő életkörülményeiről, egészségi állapotáról, szociális helyzetéről, illetve tájékoztassa az ellátást kérőt az igényelt szolgáltatással, valamint az intézmény nyújtotta szociális ellátásokkal kapcsolatban.

A házi segítségnyújtás esetében a személyi térítési díj megállapítása a szolgáltatást igénybe vevő személy rendszeres havi jövedelme alapján történik.

A jövedelemvizsgálatot a házi segítségnyújtás szakmai vezetője a kérelem beérkezésétől számított 15 napon belül végzi el.

A fizetendő személyi térítési díjat a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat intézményvezetője állapítja meg az Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata vonatkozó rendeletében meghatározottak szerint.

A megállapított személyi térítési díj elengedéséről vagy csökkentéséről az ellátott lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat dönt a vonatkozó rendeletében meghatározottak szerint. A döntésről az intézményvezetőt haladéktalanul írásban értesíteni kell. Az intézményi térítési díj, valamint a ténylegesen fizetendő térítési díj különbözetét az ellátott lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat a feladatot ellátó intézmény részére az éves elszámolás során, legkésőbb a tárgyévet követő év április 30. napjáig megtéríti.

A térítési díjat havonta utólag, számla ellenében a térítési díj fizetésére kijelölt napon, a területileg illetékes szakmai egység vezetőjénél kell befizetni.

A térítési díj befizetésének elmulasztása esetén a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője 15 napos határidő megjelölésével felszólítja a fizetésre kötelezett személyt, s felhívja figyelmét az elmaradt térítési díj befizetésére, a hátralékot nyilvántartásba veszi.

Amennyiben a határidő eredménytelenül telt el, a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője (negyedévente) tájékoztatja a fenntartót a díjhátralékok behajtása, vagy a behajthatatlan hátralékok törlése érdekében.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az igénybevétel önkéntes és jövedelemtől függően térítésköteles.

Az ellátás iránti igényt az illetékes házi segítségnyújtás szakmai vezetőjénél kell jelezni, aki nyilvántartást vezet a szolgáltatást igénybe vevőkről. A házi segítségnyújtás szakmai vezetője a kérelem benyújtását követően a kérelmezőt otthonában vagy tartózkodási helyén felkeresi, hogy tájékozódjon az ellátást igénybe vevő életkörülményeiről, egészségi állapotáról, szociális helyzetéről, illetve tájékoztassa az ellátást kérőt az igényelt szolgáltatással, valamint az intézmény nyújtotta szociális ellátásokkal kapcsolatban.

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetében a személyi térítési díj megállapítása az ellátott saját jövedelme alapján történik.

A fizetendő személyi térítési díjat a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat intézményvezetője állapítja meg Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata vonatkozó rendeletében meghatározottak szerint.

A megállapított személyi térítési díj elengedéséről vagy csökkentéséről az ellátott lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat dönt a vonatkozó rendeletében meghatározottak szerint. A döntésről az intézményvezetőt haladéktalanul írásban értesíteni kell. Az intézményi térítési díj, valamint a ténylegesen fizetendő térítési díj különbözetét az ellátott lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat a feladatot ellátó intézmény részére az éves elszámolás során, legkésőbb a tárgyévet követő év április 30. napjáig megtéríti.

A térítési díjat havonta utólag, számla ellenében a térítési díj fizetésére kijelölt napon, a területileg illetékes szakmai egység vezetőjénél kell befizetni.

A térítési díj befizetésének elmulasztása esetén a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője 15 napos határidő megjelölésével

felszólítja a fizetésre kötelezett személyt, s felhívja figyelmét az elmaradt térítési díj befizetésére, a hátralékot nyilvántartásba veszi.

Amennyiben a határidő eredménytelenül telt el, a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője (negyedévente) tájékoztatja a fenntartót a díjhátralék behajtása, vagy a behajthatatlan hátralékok törlése érdekében.

Idősek Klubja

Az ellátórendszerbe történő bekerülés és az ellátás megszüntetésének feltételeit a mindenkor hatályos szakmai szabályok, a Szociális törvény, a helyi és szakmai rendeletek szabályozzák.

Az igénybevétel önkéntes, az igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére történik. A kérelmet az Idősek Klubja vezetőjénél kell benyújtani, aki nyilvántartást vezet a szolgáltatást igénybe vevőkről. Az intézményi jogviszony keletkezését a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat vezetőjének intézkedése alapozza meg.

Az Idősek Klubja vezetője az ellátásban részesülőkről a hatályos jogszabályok szerinti nyilvántartásokat vezeti (látogatási és eseménynapló, étkezők nyilvántartása, nyilvántartás a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátást igénybe vevőkről), és egyéni gondozási tervet készít (demens nappali ellátás esetén). A gondozási tervet, az igénybevételt követő egy hónapon belül kell elkészíteni, évente felülvizsgálni, átfogóan értékelni, és változás esetén módosítani.

Az Idősek Klubja szolgáltatásaiért térítési díjat kell fizetni. Az étkeztetésért, illetve az étkeztetés nélküli klubszolgáltatás igénybevételéért fizetendő személyi térítési díj a kérelem benyújtását megelőző hónap saját nettó jövedelme alapján kerül megállapításra.

A térítési díj megállapítására Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzatának rendelete alapján kerül sor.

A térítési díjat havonta utólag, számla ellenében a térítési díj fizetésére kijelölt napon, kell befizetni az Idősek Klubja vezetőjénél.

A térítési díj befizetésének elmulasztása esetén a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője 15 napos határidő megjelölésével felszólítja a fizetésre kötelezett személyt, s felhívja figyelmét az elmaradt térítési díj befizetésére, a hátralékot nyilvántartásba veszi.

Amennyiben a határidő eredménytelenül telt el a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője (negyedévente) tájékoztatja a fenntartót a díjhátralék behajtása, vagy a behajthatatlan hátralékok törlése érdekében.

Családok Átmeneti Otthona

Az igénybevétel önkéntes, kérelemre történik és térítésköteles.

Az ellátás iránti igényt az intézmény vezetőjénél kell jelezni.

Az intézményvezető a kérelmet iktatás után megküldi az otthonvezetőnek, aki felveszi a családot a várólistára. Az otthonba költözni szándékozó családok lakóhelyén környezettanulmány, illetve interjú készítésére kerül sor. A családgondozó szakember ennek során tájékozódik a kérelemben megnevezett okok, életkörülmények, problémák valóságáról és szóbeli tájékoztatást nyújt az otthonra vonatkozóan. Az otthon munkatársai felveszik a kapcsolatot a látókörbe került mesterséges támaszokkal, hivatásos segítőkkel, akiktől beszerzik a családdal kapcsolatos legfontosabb információkat. Az elkészített környezettanulmányt az otthonvezető elküldi az intézményvezetőnek, aki a rászorultságot figyelembe véve dönt a kérelemről.

Az otthonba bekerülést követően az otthonvezető tájékoztatást nyújt az ellátás időtartamáról, a fizetendő intézményi térítési díjról, az előtakarékoság módjáról, az otthon által kezelt adatokról, a házirendről, a panaszjog gyakorlásának módjáról. A beköltözés az intézményvezető írásbeli engedélye alapján, a házirendnek megfelelően történik.

Krízishelyzet esetén az ellátás azonnal igénybe vehető.

Az otthonba már bekerült családok, illetve gyermekek családgondozását a család- és gyermekjóléti szolgálat családsegítői, illetve a család- és gyermekjóléti központ esetmenedzserei végzik. A Családok Átmeneti Otthonában végzett családgondozás, illetve szociális segítségnyújtás kizárólag a bentlakás idejére korlátozódik.

Az átmeneti gondozás esetében a személyi térítési díj megállapítása a szolgáltatást igénybe vevők rendszeres havi, egy főre jutó jövedelme alapján történik. A jövedelemvizsgálatot az otthon vezetője a kérelem beérkezésétől számított 30 napon belül végzi el.

A térítési díj előírásáról a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője intézkedik.

A személyi térítési díj fizetése mellett az ellátottaknak – egyéni megállapodás alapján – előtakarékoságot is kell fizetnie.

A fizetendő személyi térítési díjat a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat intézményvezetője állapítja meg Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata vonatkozó rendeletében meghatározottak szerint. A megállapított személyi térítési díj elengedéséről vagy csökkentéséről a települési önkormányzat dönt a vonatkozó rendeletében meghatározottak szerint. A döntésről az intézményvezetőt haladéktalanul írásban értesíteni kell.

A személyi térítési díjat havonta utólag, a tárgyhónapot követő 10. napjáig kell befizetni az átmeneti otthon vezetőjénél.

A térítési díj befizetésének elmulasztása esetén a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője 15 napos határidő megjelölésével felszólítja a fizetésre kötelezett személyt, s felhívja figyelmét az elmaradt térítési díj befizetésére, a hátralékot nyilvántartásba veszi.

Amennyiben a határidő eredménytelenül telt el, a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője (negyedévente) tájékoztatja a fenntartót a díjhátralékok behajtása, vagy a behajthatatlan hátralékok törlése érdekében.

Az ellátás megszűnése, illetve megszüntetése és fellebbezési jogkör

Az ellátás megszűnése:

Ha az 1997. évi XXXI. törvény másképp nem rendelkezik, a személyes gondoskodást nyújtó ellátás megszűnik:

- a szerződésben megjelölt időtartam, illetve a meghosszabbított időtartam leteltével,
- a jogosultsági feltételek megszűnésével,
- a család más szociális vagy gyermekvédelmi intézménybe történő áthelyezése esetén: a másik intézménybe való felvétel napjától.

Az ellátás megszüntetése:

Ha az 1997. évi XXXI. törvény másképp nem rendelkezik, a személyes gondoskodást nyújtó az ellátást megszünteti:

- ha család kezdeményezi az együttműködési megállapodás felmondását - lakhatásának megoldódása miatt - a személyes használatra kiadott intézményi tárgyak leltár szerinti átadása után,
- a lakók az intézmény által meghatározott térítési díjat, illetve az előtakarékosági megállapodásban rögzített összeget határidőre és a felszólításban megjelölt időpontig sem fizetik meg,
- a lakók a házirendet súlyosan megsértik.

A Házirend súlyos megsértésének minősül különösen:

- a látogatás, eltávozás és visszaérkezés rendjének több alkalommal történő be nem tartása,
- a Házirendben meghatározott, a testi épséget és a közbiztonságot veszélyeztető eszközök intézménybe történő behozatala,
- az intézmény tulajdonát képező ingóságok szándékos rongálása
- az intézmény üzemeltetésének szándékos akadályoztatása, a feladatellátás veszélyeztetése,
- más személy elleni fizikai erőszak alkalmazása, fenyegetés, megfélemlítés,
- az intézmény területén ittas állapotban botránykeltő magatartás tanúsítása,
- az intézmény területén történő lopás szabálysértésének vagy bűncselekményének elkövetése.
- az otthon lakószobájába az ellátottakon kívüli személy befogadása esetén,
- a lakók nem rendelkeznek munkahellyel, rendszeres jövedelemmel és nem tesznek érdemi lépéseket annak érdekében, hogy munkahelyet találjanak, tehát az együttműködési megállapodás erre vonatkozó részét nem teljesítik,
- a lakók a szerződés időtartama alatt nem keresnek anyagi lehetőségeikhez igazodó lakhatási lehetőséget (pl. rokonok felkeresése, bérlet),
- a lakók nem működnek együtt a család- és szociális gondozókkal (az együttműködési megállapodásban, az előtakarékosági megállapodásban, valamint az egyéni gondozási - nevelési tervben megfogalmazott és vállalt feladataikat nem teljesítik).
- a három napnál hosszabb ideig történő bejelentés nélküli indokolatlan távollét (kivételek, ha önhibáján kívül történt a távolmaradás pl.: baleset miatt kórházba kerül) esetén, a lakó végleges távozásként minősül és helyébe új lakó vehető fel.

A Házirend és az Együttműködési megállapodás be nem tartása intézmény- illetve otthonvezetői figyelmeztetést von maga után.

Amennyiben a lakó:

- két intézményvezetői vagy
- három otthonvezetői, illetve
- két otthonvezetői és egy intézményvezetői írásbeli figyelmeztetésben részesül, vele az együttműködési megállapodás felbontásra kerül, és ellátása megszűnik.

Az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás megszüntetését a jogosult, illetve törvényes képviselője kezdeményezheti, melynek alapján az intézményvezető az ellátást megszünteti. Az ellátás a megegyezés időpontjában, illetve ennek hiányában a megállapodásban foglaltak szerint szűnik meg.

Az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás megszüntetéséről, illetve az ellene tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat, illetve törvényes képviselőjét. Egyet nem értés esetén a jogosult, illetve törvényes képviselője az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat. A fenntartó végrehajtható határozatáig az ellátást biztosítani kell.

A panaszt írásban kell benyújtani az intézmény vezetőjének (Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat, Szombathely, Széll K. u. 4), de a fenntartónak címezve: Szombathely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Egészségügyi és Közszolgálati Osztályának (Szombathely, Kossuth Lajos u. 1-3.).

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás igénybevételének módja

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes, az ellátást igénybe vevő kérelmére, illetve az észlelő- és jelzőrendszer tagjaitól érkező jelzés alapján történik.

Cselekvőképtelen személy kérelmét törvényes képviselője terjeszti elő, korlátozottan cselekvőképes személy a kérelmét törvényes képviselőjének beleegyezésével terjesztheti elő. A korlátozottan cselekvőképes személy és a törvényes képviselője között az ellátás igénybevételével kapcsolatban felmerült vitában - a tényállás tisztázása mellett - a települési önkormányzat jegyzője dönt.

A család- és gyermekjóléti központ igénybevételének módja

A szolgáltatás egy részének igénybevétele önkéntes, az ellátást igénybe vevő kérelmére, illetve az észlelő- és jelzőrendszer tagjaitól érkező jelzés alapján történik. A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekben érintett ügyekben kötelezően alapul.

Cselekvőképtelen személy kérelmét törvényes képviselője terjeszti elő, korlátozottan cselekvőképes személy a kérelmét törvényes képviselőjének beleegyezésével terjesztheti elő. A korlátozottan cselekvőképes személy és a törvényes képviselője között az ellátás igénybevételével kapcsolatban felmerült vitában - a tényállás tisztázása mellett - a települési önkormányzat jegyzője dönt.

A helyettes szülői ellátás igénybevételének módja

A helyettes szülői tanácsadó feladata, hogy tájékoztassa a szolgáltatást igénybe vevő szülőt a szolgáltatás tartalmáról, feltételeiről, igénybevételének módjáról és kiválassza az érintett gyermek befogadására leginkább alkalmas helyettes szülőt. A szolgáltatást igénylő kérelmét írásban terjeszti elő az intézményvezetőjéhez, aki dönt a kérelem elbírálásáról. Az intézményvezetői intézkedés ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül Szombathely Megyei Jogú Város Jegyzőjéhez benyújtott fellebbezéssel lehet élni.

7./ A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

Az intézmény az általa biztosított szolgáltatások mind szélesebb körben történő megismertetése érdekében a lakosságot a helyi televízión, helyi lapokon keresztül tájékoztatja. Folyamatosan frissített honlapján megtekinthető az Intézmény tevékenységét bemutató film is, mely a szolgáltatásokon túl az Idősek Klubjai – szabadidő hasznos eltöltésére irányuló – programjaira hívja fel a figyelmet. Aktuális információkat tartalmazó szórólapjai egészségügyi, szociális és gyermekjóléti intézményeken, valamint az ágazati osztályon keresztül jutnak el az érdeklődőkhöz.

Az évente elvégzett elégedettségi vizsgálatok eredményei azt mutatják, hogy a felmerülő igényeket a jelenlegi rendszer képes kielégíteni.

8./ Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

Az ellátottak jogai

- Az ellátottnak joga van szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotára tekintettel a szociális intézmény által biztosított teljes körű ellátásra, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján az egyéni ellátás, szolgáltatás igénybevételére.
- A szociális szolgáltatások biztosítása során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.
- Az ellátást igénybe vevő jövedelmi helyzetét csak a törvényben, illetve kormányrendeletben meghatározott esetekben és feltételek mellett lehet vizsgálni.
- Az ellátást igénybe vevőnek joga van az intézmény működésével, gazdálkodásával kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez.
- Az intézmény az általa biztosított szolgáltatást olyan módon végzi, hogy figyelemmel legyen az ellátást igénybe vevőket megillető alkotmányos jogok maradéktalan és teljes körű tiszteletben tartására, különös figyelemmel az élethez, az emberi méltósághoz, a testi épséghez, a testi-lelki egészséghez való jogra.
- Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem.
- Az ellátást igénybe vevőnek joga van az intézményen belüli és intézményen kívüli szabad mozgásra, figyelemmel a saját és társai nyugalma, biztonságára.
- Az ellátást igénybe vevőnek joga van családi kapcsolatainak fenntartására, rokonok, látogatók fogadására.
- Amennyiben az ellátást igénybe vevő egészségi állapotánál vagy egyéb körülményeinél fogva közvetlenül nem képes a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervek megkeresésére, a vezető segítséget nyújt ebben, illetve értesíti az ellátott törvényes képviselőjét, vagy az ellátottjogi, illetve gyermekjogi képviselőt az ellátott jogainak gyakorlásához szükséges segítségnyújtás céljából.
- Az intézményvezető tizenöt napon belül köteles a panasztevőt írásban értesíteni a panasz kivizsgálásának eredményéről. Amennyiben az intézményvezető határidőben nem intézkedik, vagy a panasztevő nem ért egyet az intézkedéssel, az intézkedés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat jogorvoslattal.

A nappali ellátást nyújtó intézményekben az ellátottak érdekeik közösségben történő képviseletére és közösségi életük megszervezésére - választott képviselőikből - ellátotti önkormányzatot hozhatnak létre, amely ellátja az intézmény szervezeti és működési szabályzatában, illetve házirendjében meghatározott feladatokat.

Az ellátotti jogok védelmét biztosítják az ellátottjogi és a gyermekjogi képviselő is.

Az ellátottjogi képviselő a személyes gondoskodást nyújtó alap- és szakosított ellátást biztosító intézményi elhelyezést igénybe vevő, illetve a szolgáltatásban részesülő részére nyújt segítséget jogai gyakorlásában.

Ellátottjogi képviselő: Huszárné Dr. Török Katalin 06-20/4899-661

A gyermekjogi képviselő ellátja a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermek gyermekvédelmi törvényben meghatározott jogainak védelmét, és segíti a gyermeket

jogai megismerésében és érvényesítésében, ennek során kiemelt figyelmet fordít a különleges vagy speciális ellátást igénylő gyermek védelmére.

Gyermekjogi képviselő: Turi Renáta, Pál Andrea

Az Érdekképviselési Fórum működése

Az Érdekképviselési Fórum a Pálos Károly Szociális Szolgáltató Központ és Gyermekjóléti Szolgálat Családok Átmeneti Otthonának területén működik.

A Családok Átmentő Otthonával jogviszonyban állók és ellátásra jogosultak érdekvédelmét látja el. Az érdekvédelem célja a meghatározott egyéni érdekek érvényesülésének elősegítése, a segítségre szoruló személyek megfelelő információhoz juttatása.

Az Érdekképviselési Fórum feladata:

- figyelemmel kíséri és segíti a lakók életét és az otthon munkáját,
- egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál,
- dönt az eléje terjesztett intézményi panaszokról, az eléje terjesztett panaszokról 15 napon belül értesíti a panasztevőt,
- intézkedéseket kezdeményez a fenntartó önkormányzatnál, az intézményt ellenőrző szervnél, a gyermekjogi képviselőnél,
- szükség szerint, de legalább évente kétszer ülésezik,
- az intézményi lakógyűlésen évente beszámol működéséről.

Gyermekek jogok védelme

Az ellátottak panaszjogának gyakorlására az 1997. évi XXXI. tv. 36. §-ában foglaltak az irányadók. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselési és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézményvezetőjénél: - az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, - a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettség szegése esetén. Az intézményvezető a panaszt kivizsgálja és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt az intézmény fenntartójához vagy a vármegyei gyámhivatalhoz fordulhat, ha az intézményvezetője 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A szociális szolgálatot végzők jogai

- A szociális ágazatban foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogait, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.
- Közfeladatot ellátó személynek minősül a házi segítségnyújtást végző gondozó, ideértve a vezető gondozót, az előgondozással megbízott személy, a gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatott családgondozó, családsegítő, esetmenedzser, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmény vezetője.

Magyarország Alaptörvénye VIII. cikk (5) bekezdés előírja, hogy a szakszervezetek és más érdek-képviselési szervek az egyesülési jog alapján szabadon alakulhatnak és tevékenykedhetnek.

9./ A szolgáltatást nyújtók folyamatos szakmai felkészültsége biztosításának módja, formája

Az intézmény továbbképzési tervvel rendelkezik, mely tartalmazza:

- a tárgyévben továbbképzésben résztvevők és a jogszabály által szakvizsgára kötelezettek, valamint az arra önként jelentkezők várható számát, munkakörük és a várható távolléti idő feltüntetésével;
- a továbbképzésben résztvevők helyettesítésére vonatkozó tervet;
- a továbbképzésre fordítható források megjelölését és felosztását;
- a továbbképzési kötelezettségüket teljesítők számát.

Jelen szakmai program **2026. június 01.** napján lép hatályba.

Szombathely, 2026. május 29.

/: Dénes Tímea :/
intézményvezető

Jóváhagyom:

Szombathely, 2026. május 29.

/: Dr. Nemény András :/
polgármester